

EUROPEAN UNION

ES MISIJAS

VĒZIS

Konkrētus risinājumus lielākajām problēmām

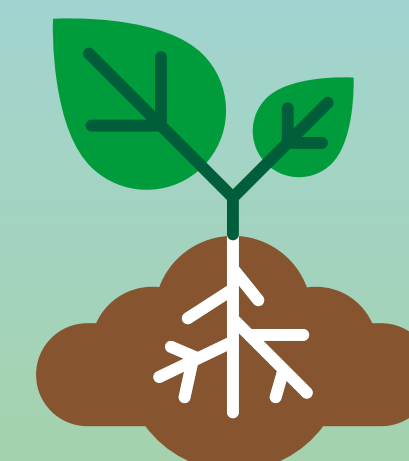
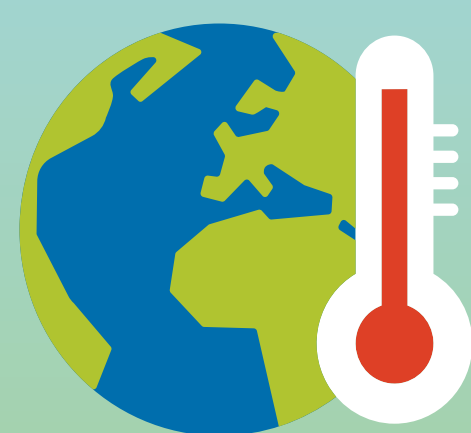
#EUmissions #HorizonEU #MissionCancer

EUROPEAN UNION

Kas ir ES misijas ?

2021. gadā Eiropas Komisija uzsāka piecas ES misijas, **tostarp ES vēža apkarošanas misiju.**

ES misijas ir jaunas iniciatīvas, kas sakņojas pētniecības un inovācijas programmā “Apvārsnis Eiropa”. **Misijas sniegs konkrētus risinājumus mūsdienu lielākajām problēmām**, piemēram, tādās jomās kā vēža apkarošana, pielāgošanās klimata pārmaiņām, okeānu, jūru un ūdeņu aizsardzība, zaļāka dzīve pilsētās un veselīgākas augsnes un pārtikas nodrošināšana.

Misijas iesaistīs **visus eiropiešus ES, valstu, reģionālajā un vietējā līmenī.**

Tās ir vērstas uz lietām, ko mēs kopā varam darīt, lai veidotu pasauli, kurā vēlamies dzīvot.

EUROPEAN UNION

Cīņa pret vēzi no visiem aspektiem

Vēža apkarošanas misijas visaptverošais mērķis ir **līdz 2030. gadam ar profilakses un ārstēšanas palīdzību uzlabot dzīvi vairāk nekā 3 miljoniem cilvēku (ne tikai vēža slimniekiem, bet arī viņu ģimenēm), dodot iespēju dzīvot ilgāk un labāk.**

Misija to sasniegs, risinot **četrus galvenos mērķus.**

1

Izprast vēzi un tā riska faktorus.

2

Novērst to, kas ir novēršams.

3

Optimizēt **diagnostiku un ārstēšanu.**

4

Atbalstīt vēža slimnieku un vēzi pārcietušo cilvēku **dzīves kvalitāti**, vienlaikus nodrošinot vienlīdzīgu piekļuvi visiem.

Šie vēža apkarošanas misijas mērķi ir vienoti, lai līdz 2030. gadam uzlabotu dzīvi un izredzes miljoniem eiropiešu.

EUROPEAN UNION

Misijas ir savstarpēji **papildinošas**

ES vēža apkarošanas misijas mērķus ar citām ES misijām saista nozīmīga **sinerģija**. Tā ļauj dažādām misijām savstarpēji stiprināt citai citu un uzlabot rezultātus. Tas jo īpaši attiecas uz **profilaksi un dzīves kvalitātes uzlabošanu** tālāk minētajos aspektos.

1 **Klimatneitrālu un viedu pilsētu misija** palīdzēs ierobežot automašīnu izmantošanu pilsētās, digitalizēt transporta darbību un attīstīt sabiedrisko transportu, kā arī nodrošināt ērtākas iespējas pārvietoties kājām un ar velosipēdu, tādējādi veidojot veselīgāku dzīves vidi un aktīvāku dzīvesveidu.

2 **Okeānu misija** ar okeānu un ūdeņu piesārņojuma novēršanu, samazināšanu, attīrīšanu un uzraudzību veicinās vēža profilaksi.

3 Veicinot vidi bez piesārņojuma, bioloģisko lauksaimniecību, nekaitīgu, nepiesārņotu pārtiku un veselīgāku uzturu, **augšnes veselības un pārtikas misija** nodrošinās labāku ūdens un gaisa kvalitāti un samazinās pārtikas piesārņojumu ar ķīmikālijām, kas ir ļoti svarīgi, lai samazinātu vēža izplatību.

4 Gaisa kvalitātes uzlabošana, cīņa pret gaisa piesārņojumu, dzīves kvalitātes uzlabošana un neaizsargāto iedzīvotāju, ieskaitot tos, kuriem ir lielāks risks saslimt ar vēzi, aizsardzība ir galvenie **misijas "Pielāgošanās klimata pārmaiņām"** mērķi.

Savukārt vēža apkarošanas misija, īstenojot ilgtspējīga iepirkuma pasākumus (piemēram, lai palielinātu veselības aprūpes pakalpojumu un ēku energoefektivitāti) un novēršot pārtikas un ūdens piesārņojumu ar zālēm un ķīmiskām vielām, veicinās citu misiju mērķu sasniegšanu.

EUROPEAN UNION

Spēku apvienošana cīņā pret vēzi

ES vēža apkarošanas misija nodrošina, ka **pētniecība un inovācija iet roku rokā ar politikas pasākumiem, kas ietverti Eiropas Vēža uzveikšanas plānā.**

Misija atbalstīs Eiropas Vēža uzveikšanas plānu, veicinot un paātrinot **jaunas pieejas pētniecībai un politikas veidošanai šajā jomā.** Tas nodrošinās, ka plānā ierosinātās darbības var veiksmīgi īstenot, izmantojot **integrētu pieeju**, lai palielinātu to ietekmi.

Vēža apkarošanas misijas sekretariāts uztur **pastāvīgu dialogu gan ar dalībvalstīm, gan ieinteresētajām personām:**

- **VESELĪBAS UN PĒTNIECĪBAS MINISTRIJU** pārstāvji regulāri tiekas Veselības veicināšanas, slimību profilakses un nepārnēsājamu slimību pārvaldības koordinācijas grupas Vēža apakšgrupā;
- Veselības politikas platformas ietvaros izveidotā **IEINTERESĒTO PERSONU KONTAKTGRUPA** apvieno vairāk nekā 300 publiskā un privātā sektora struktūras. Tā ir būtisks misijas īstenošanas elements, jo ļauj iesaistīt visas ieinteresētās personas, kas pārstāv pētniecību, profilaksi, diagnostiku, ārstēšanu, aprūpi, vidi, uzturu, sociālās zinātnes, inženierzinātnes un citas jomas.

EUROPEAN UNION

Kādas problēmas rada vēzis ?

NEKĀ 2,7 MILJ.
CILVĒKU

Katru gadu ES 27 valstīs vairāk nekā 2,7 miljoniem cilvēku tiek diagnosticēts vēzis, un 1,3 miljoni cilvēku ik gadu nomirst no šīs slimības.

1,3 MILJ.
NOMIRST

Paredzams, ka tuvākajos gados šie skaitļi ievērojami pieaugs sabiedrības novecošanas, neveselīga dzīvesveida un citu nelabvēlīgu riska faktoru un veselības determinantu dēļ.

Vēzis ir slogs ne tikai pacientiem, bet arī viņu ģimenēm un aprūpētājiem, un tam ir plaša ietekme uz sabiedrību. Vēža izraisītās ekonomiskās izmaksas 2018. gadā bija 199 miljardi EUR*, ieskaitot veselības aprūpes izmaksas, produktivitātes zudumu un neformālās aprūpes izmaksas.

*27 ES dalībvalstīs, kā arī Islandē, Norvēģijā, Šveicē un Apvienotajā Karalistē.

Turklāt Eiropas Savienībā vēža skrīninga un aprūpes pieejamības ziņā pastāv milzīga nevienlīdzība.

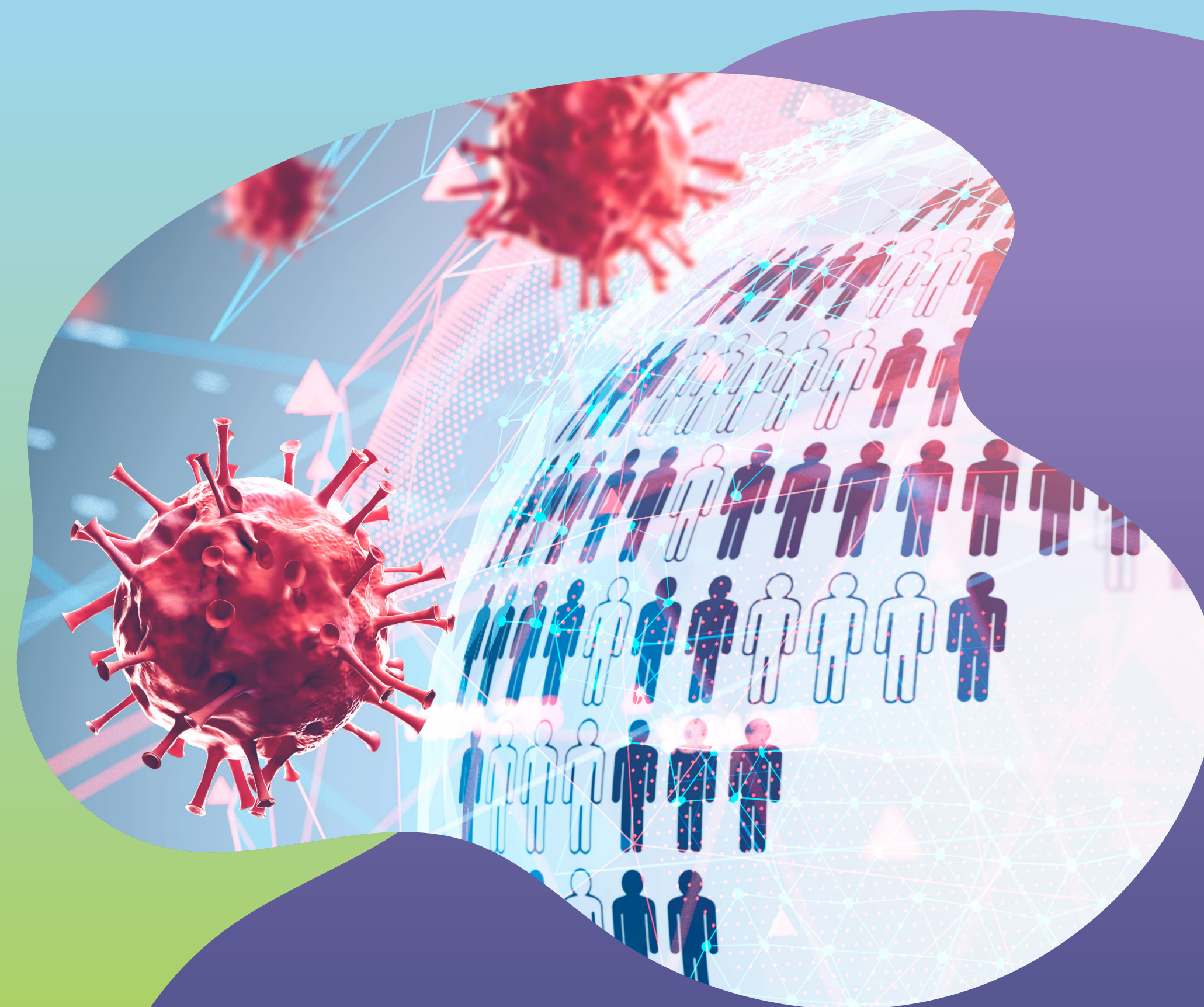
EUROPEAN UNION

Vēzis un Covid-19: **dubults** izaicinājums

Značajan utjecaj raka na društvo mogao bi se pogoršati zbog pandemije bolesti COVID-19.

Vēža pacientiem ir paaugstināts risks saslimt ar Covid-19 smagā formā.

Turklāt pandēmijas dēļ ir ierobežoti vēža kontroles pasākumi, piemēram, vakcinācija un skrīnings. Tas ir ietekmējis pret B hepatīta vīrusu un cilvēka papilomas vīrusu vakcinēto cilvēku skaitu un to pacientu skaitu, kuriem savlaicīgi diagnosticēts un ārstēts vēzis, kā arī pacientu dzīves kvalitāti un paredzamo dzīves ilgumu turpmākajos gados.

EUROPEAN UNION

Kā ES vēža apkarošanas misija palīdzēs ?

Izmantojot daudzpusīgu pieeju, misija samazinās izmaksas, ko vēzis rada indivīdiem un sabiedrībai. Tāpēc tai būs tālāk uzskatītie mērķi:

1

Labāk izprast vēzi un tā cēloņus, uzlabojot pētniecību un paātrinot pāreju no pētniecības uz valsts politiku, lai novērstu 40 % vēža gadījumu.

2

Nodrošināt vienlīdzīgu piekļuvi diagnozei un ārstēšanai, izstrādājot jaunas metodes un tehnoloģijas skrīningam un agrīnai diagnosticēšanai, lai nodrošinātu mazāk invazīvu ārstēšanu, palielinātu izdzīvošanas iespējas un uzlabotu dzīves kvalitāti.

3

Uzlabet pacientu dzīvi gan ārstēšanas laikā, gan pēc ārstēšanas, izmantojot vēzi pārcietušo pacientu uzraudzības programmas, labāku izpratni un risinājumus attiecībā uz dažādām fiziskām un garīgām blakusparādībām un blakusslimībām, kā arī samazinot stigmatizāciju.

EUROPEAN UNION

Kopīgs darbs

Lai īstenotu ES vēža apkarošanas misiju, ir nepieciešama visu nozaru un ieinteresēto personu līdzdalība, galveno uzmanību pievēršot pacientu un viņu ģimeņu vajadzībām un nodrošinot, ka visi iesaistītie ir ieinteresēti misijas panākumos. Lai eiropiešiem atvieglotu dalību misijā, tajā ir iekļautas tālāk minētās iniciatīvas.

ES mobilā lietotne vēža profilaksei — informācijas apmaiņa par to, kā gūt labumu no jaunajiem sasniegumiem personalizētā vēža riska novērtēšanā, kas ir veids, kā dot cilvēkiem iespēju pašiem pārvaldīt savu veselību.

“Dzīvās laboratorijas” — iespēju radīšana, lai veicinātu starpnozaru pētniecību, zināšanu apmaiņu un jaunu tehnoloģiju ieviešanu.

Iniciatīva **“Veselīgs dzīvesveids visiem”** (HealthyLifestyle4All) — sporta, fizisko aktivitāšu un veselīga uztura veicināšana.

Direktīva par darba un privātās dzīves līdzsvaru vecākiem un aprūpētājiem — ieviests neformālo aprūpētāju atvaļinājums un iespēja pieprasīt elastīgu darba laiku, lai mazinātu slodzi uz viņu fizisko, garīgo un finansiālo labklājību.

Atbalsts **vēzi pārcietušajiem**, lai atgrieztos darbā — nodrošināts ES atbalsts dalībvalstu programmām, kas paredzētas pārkvalifikācijas un prasmju pilnveides pasākumiem, lai palīdzētu vēzi pārcietušajiem atgriezties darba tirgū.

EUROPEAN UNION

Iedzīvotāju iesaistīšana

Lai ņemt vērā iedzīvotāju viedokļus un vajadzības, misija iesaista viņus misijas pasākumu izstrādē, īstenošanā un pārskatīšanā, lai nodrošinātu, ka viņi tiek uzklauti, pārstāvēti un iesaistīti visā misijas darbā.

Dažādi pasākumi, piemēram, semināri, fokusa grupas un aptaujas, būs vērsti uz dažādām sabiedrības grupām, t.sk. jauniešiem, pacientiem, viņu ģimenēm un aprūpētājiem, kā arī vecāka gadagājuma cilvēkiem. Lai veicinātu līdzdalību, katrs pasākums tiks pielāgots konkrētajai auditorijai un valsts valodai.

EUROPEAN UNION

Kas notiek tagad ?

ES vēža apkarošanas misija saņem atbalstu no vairākiem avotiem:

255 MILJONI
EUR

Programmas “Apvārsnis Eiropa” 2021.–2022. gada darba plānā četriem vēža apkarošanas misijas mērķiem ir piešķirti 255 miljoni EUR;

KOPĀ 1,25
MILJARDI EUR

Eiropas Vēža uzveikšanas plānam paredzētais finansējums: programma “ES – veselībai”, kuras kopējais apjoms ir 1,25 miljardi EUR; programma “Digitālā Eiropa”, kas nodrošinās līdz 250 miljoniem EUR ar vēzi saistītiem projektiem un citiem ieguldījumiem digitālās veselības jomā; programma “Erasmus+”; Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības, kas nodrošinās līdz 500 miljoniem EUR izglītības, apmācības un pētniecības projektiem vēža jomā; valstu fondi un privātie ieguldījumi;

IEINTERESĒTAJĀM
PERSONĀM

Īpaši valsts vēža misijas centri savienos valsts, reģionālās un vietējās iestādes ar publiskā un privātā sektora ieinteresētajām personām, izmantojot politisko dialogu, iedzīvotāju iesaistīšanu un informatīvos pasākumus.

EUROPEAN UNION

Pasākumi papildus pētniecībai un inovācijai

Papildus pētniecības finansēšanai ES vēža apkarošanas misija veic arī citas svarīgas darbības, lai sasniegtu savu mērķi:

1 Izveidot **Eiropas iniciatīvu vēža izpratnei** (platforma UNCAN.eu), lai atbalstītu izrāvienu vēža ārstēšanā, apvienojot pētniecības, pacientu un citus datus;

Izveidot **Eiropas vēža pacientu digitālo centru**, lai palīdzētu nodrošināt personalizētu aprūpi vēža slimniekiem un vēzi pārcietušajiem, daloties ar datiem un pieredzi;

3 Nodrošināt labāku piekļuvi vēža aprūpei vēža slimniekiem un vēzi pārcietušajiem, izmantojot **visaptverošu vēža infrastruktūru**.

2

EUROPEAN UNION

Ko līdz šim ir paveikuši vairāki **ES finansēti projekti** ?

MĒRĶIS: IZPRATNE PAR VĒZI

BCAST

Projekta B-CAST mērķis bija, apvienojot ģenētisko informāciju un informāciju par dzīvesveidu, identificēt sievietes ar vidēji augstu vai augstu risku saslimt ar krūts vēzi. Tas palīdzēja sievietēm un ārstiem iegūt labākas zināšanas par dažādiem krūts vēža apakštipiem un tādējādi izstrādāt individualizētākas profilakses un ārstēšanas stratēģijas.

<https://cordis.europa.eu/article/id/434351-tumour-goldmine-offers-fresh-insight-into-breast-cancer-subtypes>

PrECISE

Projektā PrECISE tika izstrādāta prognozējoša skaitļošanas tehnoloģija, kas izmanto molekulāros un klīniskos datus, lai uzlabotu mūsu izpratni par slimības mehānismiem un informētu ārstus par labākajām terapeitiskās iejaukšanās stratēģijām.

<https://precise-project.eu/>

EUROPEAN UNION

Ko līdz šim ir paveikuši vairāki **ES finansēti projekti** ?

MĒRĶIS: PROFILAKSE

MyPEBS

MyPebS ir pasaulē otrais lielākais uz risku balstītais krūts vēža skrīninga pētījums. Personalizētas skrīninga stratēģijas, kas balstītas uz individuālo riska līmeni, potenciāli varētu uzlabot individuālo ieguvumu un kaitējuma attiecību — piemēram, vēža atklāšana agrīnākā stadijā un mazāk intensīva ārstēšana sievietēm augsta riska grupā, mazāk viltus pozitīvu rezultātu un hiperdiagnostikas gadījumu sievietēm zema riska grupā — un palielināt valsts veselības apdrošināšanas izmaksu efektivitāti.

<https://www.mypebs.eu/>

FORECEE

Projekta FORECEE pamatā bija Sieviešu vēža riska noteikšanas (WID) testi, kas prognozēs sievietes individuālo risku saslimt ar sievietēm raksturīgu vēzi (krūts, olnīcu, dzemdes endometrija un dzemdes kakla vēzi). Tajā pētīja labākos veidus, kā šos WID testus iekļaut plaša mēroga un izmaksu ziņā lietderīgās skrīninga un profilakses programmās visām sievietēm.

<https://cordis.europa.eu/project/id/634570>

EUROPEAN UNION

Ko līdz šim ir paveikuši vairāki **ES finansēti projekti** ?

MĒRĶIS: DIAGNOSTIKA UN ĀRSTĒŠANA

ONCOBIOME

Projekta ONCOBIOME partneri, izmantojot vairāk nekā 3000 vēža pacientu kohortas 10 valstīs, strādā, lai noteiktu mikrobioma pazīmes, kas saistītas ar vēža rašanos, prognozi un atbildes reakciju uz terapiju. Projekta rezultāti var potenciāli ļaut izstrādāt jaunus vēža diagnostikas un prognostikas testus, kā arī pacientiem pielāgotus prebiotiskos un probiotiskos līdzekļus.

<https://www.oncobiome.eu/>

EUROSCARC

Projekta EuroSARC mērķis bija veikt inovatīvus klīniskos pētījumus, lai mainītu klīnisko praksi bērnu un pieaugušo pacientu ar kaulu un mīksto audu sarkomām ārstēšanai. Tas ļāva izveidot unikālu klīnisko pētījumu portfeli par sarkomām un izstrādāt praktiskas izpētes projektus, kuru mērķis bija noteikt prognozējošos biomarkierus un testēto terapiju darbības veidus.

<https://cordis.europa.eu/project/id/278742/reporting>

EUROPEAN UNION

Ko līdz šim ir paveikuši vairāki **ES finansēti projekti** ?

MĒRĶIS: **DZĪVES KVALITĀTE**

SurPass

Eiropas iedzīvotājiem, kuri pārcietuši vēzi bērnībā, pieaugot joprojām ir unikālas veselības problēmas, tāpēc ilgtermiņa turpmākā aprūpe ir ļoti svarīga. Lai nodrošinātu vēzi pārcietušajiem pilnīgu pārskatu par viņu ārstēšanu un personalizētus ieteikumus, tika izstrādāts risinājums Survivorship Passport (SurPass), lai nodrošinātu, ka medicīnas speciālistiem ir pieejama visa nepieciešamā informācija, ja personai nākotnē rodas veselības problēmas.

<https://siope.eu/activities/joint-projects/survivorship-passport/>

eSMART

Pētījumā eSMART galvenā uzmanība tika pievērsta ar ķīmijterapiju saistīto simptomu attālinātas uzraudzības sistēmas novērtēšanai pacientiem ar dažāda veida vēzi vēlīnā stadijā. Tas pozitīvi ietekmēja medicīniskās aprūpes pakalpojumus un pacientu ārstēšanas rezultātus piecās pētījumā iesaistītajās valstīs, sniedzot pacientiem un speciālistiem virtuālus līdzekļus, lai novērtētu un pārvaldītu simptomus ķīmijterapijas laikā mājās aprūpes apstākļos.

<https://www.strath.ac.uk/science/computerinformationsciences/esmart/>

#EUmissions #HorizonEU #MissionCancer